

การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
Development of beef cattle raising at Ban Nam Chok, Kae Subdistrict,
Rattanakaburi District Surin Province

อารียา สุจริต^{1*}

Ariya Sujarit^{1*}

¹บ้านน้ำโจ๊ก ตำบลรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์; Ban Nam Chok, Rattanakaburi Subdistrict, Surin Province

*Corresponding Author; e-mail : ariya1230@icloud.com

Received : January 26, 2024; Revised : March 24, 2024; Accepted : March 25, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบ การเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 2. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบแผนการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อของประชาชน ชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 3. เพื่อประเมินแบบแผนการเรียนรู้ ของกลุ่มผู้เลี้ยง โคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ ผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตร ของทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 173 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนใช้ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิดและปลายปิดมีความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามเชิงปริมาณเท่ากับ 0.921 ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t) (One Way ANOVA) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธีผลนัยสำคัญน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย(x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การ สัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 13 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน กลุ่มอาสาสมัครชุมชน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อระดับแนว ทางการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ ชานน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.574) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการพัฒนาการเลี้ยงโค ด้านการขยายพันธุ์โค เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 1.075) รองลงมา คือ ด้านอาหารโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.579) ด้านวิธีการเลี้ยงโค มีค่า

เฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.0.586) ตามลำดับ และสุดท้ายคือ ด้านที่อยู่อาศัยโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.899)

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, การเลี้ยงโคเนื้อ, บ้านน้ำโจ๊ก

Abstract

The objective of this research is Using a research model that combines quantitative and qualitative research. The quantitative resea sample group of people in the Ban Nam Chok community, Kae Subdistrict, Rattanakaburi District. Surin Province Using the sampling method from Taro Yamane's formula. The total sample group was obtained. 173 people using a multi-stage sampling method. A questionnaire was used to collect data. The nature of the questionnaire was both open-ended. and the closed end has a reliability value of the quantitative questionnaire equal to 0.921. Test the hypothesis. By testing the t-value (t) (One Way ANOVA), one-way analysis of variance. In the event that a difference is found to be statistically significant at the 0.05 level, the difference will be analyzed using the least significant effect method. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.) and qualitative research. Using in-depth interviews as a tool for collecting data, there were 13 people, including 1 village headman, 2 assistant village headmen, and a group of 10 community volunteers using the purposive selection method. And using content analysis techniques to complement the context, the research results were found The results of the analysis of opinions on the level of guidelines for the development of beef cattle raising, Ban Nam Chok, Kae Subdistrict,naburi District. Surin Province as a whole has an average level level ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.574) when considering each aspect. It was found that the level of development of cattle raising Cattle breeding It is the aspect with the highest level, with an average at a high level ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 1.075), followed by the cattle food aspect, with an average at a high level ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.579) in the method aspect. Raising has a high mean level ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.0.586), respectively And the last one is Cow housing The average is at a high level ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.899)

Keywords : Development, Raising Beef Cattle, Ban Nam Jok

บทนำ (Introduction)

การเลี้ยงโคของในประเทศไทยในอดีตจะเลี้ยงเพื่อใช้แรงงานในการทำไร่ ไถนา เทียมเกวียนและนวดข้าว เมื่อโคปลดระวางหรือหมดอายุการใช้งานจะนำไปจำหน่ายเป็นโคเนื้อ นอกจากนั้นเกษตรกรบาง

รายยังเลี้ยงโค เพื่อเป็นเงินออม โดยใช้เป็นแหล่งเงินทุนหรือเมื่อเกิดยามวิกฤติก็สามารถ จำหน่ายโคได้ และมีการลงทุนต่ำ เนื่องจากเลี้ยงโคแบบปล่อยแทะเล็มตามแหล่งหญ้าธรรมชาติ แต่เมื่อสภาพเศรษฐกิจ และสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป มีการพัฒนาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น มีการใช้เครื่องจักรกลแทนการใช้แรงงานจากโค ดังนั้นการเลี้ยงโคเพื่อใช้ แรงงานจึงลดลง และอัตราการเพิ่มของจำนวนประชากรสูงขึ้น ความต้องการบริโภคเนื้อจึงเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาโค เนื้อเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นเกษตรกรจึงหันไปเลี้ยงโคเพื่อการค้ามากขึ้นปริมาณการผลิตตั้งแต่ปี 2550-2554 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกรบางรายเลิกเลี้ยงโคเนื้อและ หันไปปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีผลตอบแทนสูงกว่าแทน และราคาโคเนื้อตกต่ำมาเป็นระยะเวลานาน ถึงแม้ว่าราคาโคเนื้อจะปรับตัวสูงขึ้น จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคก็เพิ่มขึ้นไม่มากนัก ซึ่งโคที่ผลิตในประเทศจะใช้ในการบริโภคเกือบทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย จะเห็นได้ว่าปริมาณการผลิตเนื้อโคไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของผู้บริโภค คือในปี 2554 ปริมาณการผลิตเนื้อโคประมาณ 161 พันตันน้ำหนักซาก ความต้องการบริโภค ประมาณ 180 พันตันน้ำหนักซาก ดังนั้นจึงได้นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ประมาณ 7.87 พันตัน เพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการการบริโภคของคนในประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีและมีปริมาณการนำเข้ามากกว่าปริมาณ การส่งออก ทำให้ประเทศไทยต้องเสียดุลการค้า ประกอบกับผลจากการเปิดการค้าเสรีทางการค้า (Free Trade Agreements : FTAs) โดยเฉพาะกับประเทศออสเตรเลียทำให้มีเนื้อโคคุณภาพดีนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น และ ราคาที่จำหน่ายใกล้เคียงกับราคาเนื้อโคคุณภาพดีในประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ คุณภาพดี ดังนั้นกรมปศุสัตว์ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้น เพื่อขยายฐานปริมาณการผลิต เนื้อโคคุณภาพดีเพื่อการส่งออกและลดปริมาณการนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศเนื้อโคคุณภาพดี ได้จากโคลูกผสมกับพันธุ์โคต่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ 50 มีการดูแลเอาใจใส่อย่างดี ใช้ อาหารข้นและอาหารหยาบในการขุน ใช้เวลาในการขุนโคไม่น้อยกว่า 12 เดือน เป็นเนื้อโคที่เนื้อมีไขมันแทรก และผ่านการบ่มเนื้อในห้องเย็น โดยกลุ่มผู้บริโภคจะเน้นเรื่องของ คุณภาพเนื้อเป็นสำคัญ กลุ่มผู้ที่มีรายได้ปานกลางจนถึงรายได้สูง และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและส่งขายให้กับซูเปอร์มาร์เก็ตห้องอาหารมีระดับโรงแรมและแหล่งท่องเที่ยวของคนต่างชาติต่างๆ Yanin(2005:1)

ในปี 2558 จะเริ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยต้องการให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี ส่งเสริมขีด ความสามารถในการแข่งขันและลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ผู้ประกอบการ หรือผู้ผลิตในประเทศกลุ่มสมาชิกมีทางเลือกในการใช้การผลิตที่หลากหลายด้วยต้นทุนที่ต่ำลงสำหรับ สินค้าโคเนื้อประเทศไทยมีศักยภาพเนื้อโคคุณภาพดี และเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับ นักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูงและมีโอกาสที่จะขยายตลาดได้ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์เวียดนาม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554) ซึ่งได้มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ โขงแห่งที่สาม ที่จังหวัดนครพนม ทำให้การคมนาคมระหว่างประเทศลาวและเวียดนามมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น เป็นผลดีในการผลิตและจำหน่ายเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์ต่างๆได้ ซึ่งประเทศไทยมีโอกาสที่จะขยายตลาดได้ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงควรเพิ่มฐานการ

ผลิตใหม่มากขึ้นเพื่อ รองรับตลาดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสหกรณ์ฯ มีสมาชิกในปี 2554 จำนวน 4,479 รายและสมาชิกที่ทำธุรกิจ เลี้ยงโคขุนให้กับสหกรณ์มีเพียง 3,685 รายเท่านั้น ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้น สมาชิกที่เหลือให้มีการทำธุรกิจกับ สหกรณ์และผู้ที่สนใจในการเลี้ยงโค ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนการเลี้ยงโคขุน ความคุ้มค่าใน 3 การลงทุนการเลี้ยงโคขุน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้ การขายโคให้กับสหกรณ์ฯ เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ อัน ก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนในอนาคตสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบ การเรียนรู้ ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊กตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

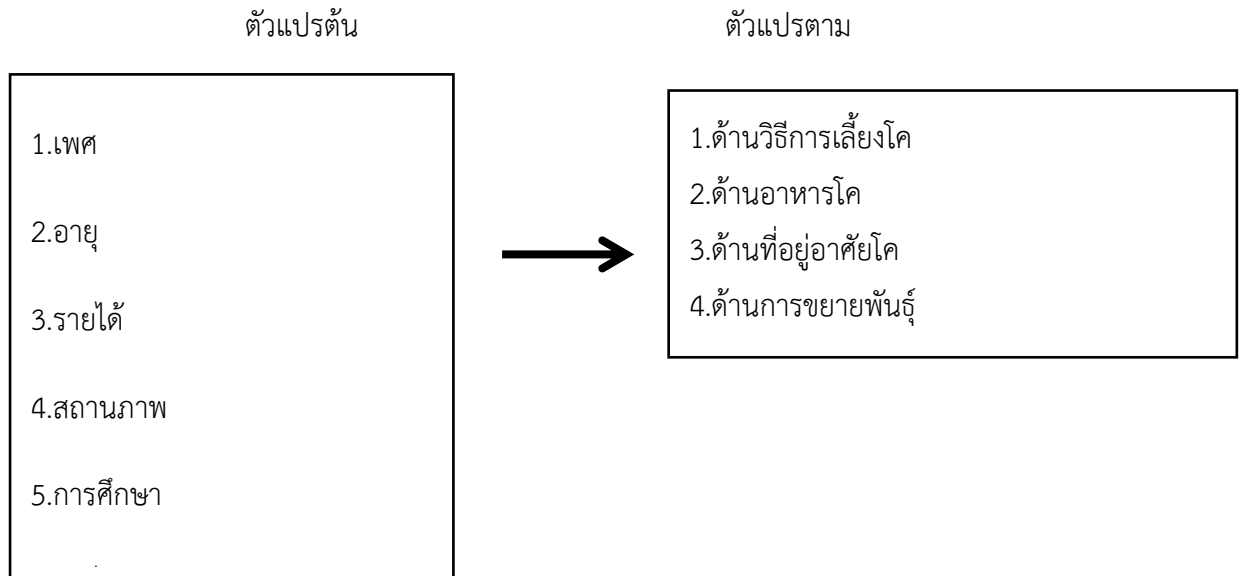
การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

นายณัฐวุฒิ จันทร์แป้น. (2560) การจัดการด้านอาหารหยาดโดยการสับฟางข้าวสำหรับโคเนื้อการ ตัดแปลงโรงเรือน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการการให้อาหารด้วยลดอุณหภูมิ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนด้วยการตัดแปลงโรงเรือนเปรียบเทียบกับจัดการในเรือน เพื่อศึกษาการ จัดการด้านอาหารหยาดโดยการสับฟางข้าวและการตัดแปลงโรงเรือนจาก Infrared Thermometerโดยใช้โค เนื้อเพศเมีย 10 ตัว โดยมีขนาดและน้ำหนักประมาณกิโลกรัม ที่ใกล้เคียงกันในการศึกษาดำเนินการ ศึกษาวิจัยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ แบ่งการทดลองออกเป็น 2 กลุ่มใช้โคกลุ่มละจำนวน 5 ตัวจาก การศึกษาทดลองพบว่าอุณหภูมิ(OC) ภายใต้อาคารโรงเรือนตัดแปลง (MR) และอุณหภูมิภายใต้อาคาร โรงเรือนปกติ (NR) เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่าโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนตัดแปลง(MR) มีค่าเท่ากับ $34.56 + 0.23$ และภาโรงเรือนปกติ (NR) มีค่าเท่ากับ $43.38 + 1.30$ เมื่อเปรียบเทียบกันการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้อาคารโรงเรือนตัดแปลงมีอุณหภูมิต่ำกว่าการเลี้ยงภายใต้อาคารโรงเรือนปกติซึ่งมีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.01$) ปริมาณการเคี้ยว การกินฟางสับ (Chopped straw) ในช่วงเช้า บ่ายภายใต้อาคารโรงเรือนตัดแปลง โคเนื้อจะมีการเคี้ยว การกินฟางสับ $19.97 + 1.72$, $21.15 + 2.38$ ตามลำดับ มีความหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.01$) เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนัก(kg.) ของโค เนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนตัดแปลง (MR) และโรงเรือนปกติ(NR) พบว่า เดือนที่ 3 น้ำหนักของโคเนื้อที่เลี้ยงใน โรงเรือนตัดแปลง $262.40 + 5.15$ มีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้นกว่าโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนปกติ ซึ่งมีค่าเท่ากับ $241.20 + 5.50$ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.05$) ละพบว่าเดือนที่ 5 น้ำหนักโคเนื้อที่เลี้ยง

ในโรงเรือนดัดแปลง ซึ่งมีค่าเท่ากับ $281.40 + 6.40$ มีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้นกว่าโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนปกติ ซึ่งมีค่าเท่ากับ $249.40 + 4.09$ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ตามลำดับ

อาจารย์ภัทร ไชยสมบัติ และคณะ. (2561) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรสภาพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรต้นทุนผลตอบแทนการผลิตน้ำนมและปัจจัยที่มีผลต่อดัชนีการผลิตน้ำนมของฟาร์มโคนมในจังหวัดสกลนครประชากรในการศึกษาเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมภูพานสกลนคร จำกัดและเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมวาริชภูมิรวบรวมข้อมูลการผลิตในรอบปี 2559 (มกราคม - ธันวาคม 2559) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) สัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดสกลนคร หาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 ครัวเรือนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย systematic random sampling) วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสูงสุด (max) ค่าต่ำสุด (min) ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติทีอิสระ (independent t-test) และหาปัจจัยที่ต้นทุนการผลิตน้ำนมของฟาร์ม โคนมในจังหวัดสกลนคร โดยการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแบบสองกลุ่ม (binary logistic regression analysis) ผลการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรเจ้าของฟาร์มเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมปี เกษตรกรนิยมเลี้ยง โคนมพันธุ์ไทยฟรีเซียน (Thai Friesian) เนื่องจากเป็นสายพันธุ์ที่ปริมาณสูงมีรูปการเลี้ยง แบบปล่อยในคอกและตัดหญ้าให้กินใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักและนิยมใช้เครื่องวัด 2 ชุด หัววัด ตัวนอาทาโดนม พบว่าเกษตรกรให้อาหารฟางข้าวให้อาหารขึ้น สำเร็จรูปและให้แร่ธาตุชนิดก่อนขนาดฟาร์มโคนม พบว่าร้อยละ 7 ฟาร์มโคนมขนาดเล็กมีจำนวนแม่โคเฉลี่ย 13-16 ตัวต่อครัวเรือนต้นทุนและผลตอบแทนจ้าน้ำนมพบว่าต้นทุนส่วนใหญ่มาจากค่าอาหาร ร้อยละ 50- 60 ของต้นทุนทั้งหมดรองลงแรงงานและค่าเสื่อมราคาแม่พันธุ์โคนมตามลำดับ ทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่าเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์โคนมภูพานสกลนครจำกัดกับกลุ่มเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์โคนมวาริชภูมิจำกัดมีต้นทุนการผลิตน้ำนมและผลตอบแทนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรีจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 173 คน โดยแบ่งเป็นคุ่ม

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรีจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 173 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yanane) และการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage mpling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างมากน้อยตามสัดส่วนของประชาชน ซึ่งใช้ระดับค่าความ 95% ที่นัยสำคัญ 0.05

2. การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

2.1 ขั้นตอนที่ 1 แบ่งประชากรในชุมชน ทั้งหมด 293 คนเป็น 4 คุ่ม ประกอบด้วยคุ่มวัด คุ่มกขาม คุ่มผู้ใหญ่บ้าน คุ่มกลาง

2.2 ขั้นตอนที่ 2 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนประชากรโดยใช้คุ่มเป็นเขตพื้นที่ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม(Qualitative Research) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

3.1.3 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิจัย (Research Results)

1 ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามประเภทในการพัฒนาอาชีพ 4 ด้าน ของคนของชุมชนบ้านบึงใหม่ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านวิธีการเลี้ยงโค	4.07	0.586	มาก
ด้านอาหารโค	4.24	0.579	มาก
ด้านที่อยู่อาศัยโค	4.06	0.899	มาก
ด้านการขยายพันธุ์	4.30	1.075	มาก
ภาพรวม	4.17	0.574	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊กตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. =0.574) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการพัฒนาโคเนื้อ ด้านการขยายพันธุ์ เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 1.075) รองลงมา คือ ด้านอาหารโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.579) ด้านวิธีการเลี้ยงโค มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.586)ตามลำดับ และสุดท้ายคือ ด้านที่อยู่อาศัยโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.06, S.D. = 0.899)

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊กตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน ของคนของชุมชน บ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตามมาตรฐานการมีส่วนร่วม

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ค่าทดสอบ	ค่า sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	t - test	0.301	-	✓
2	อายุ	F-test	0.117	-	✓
3	สถานภาพ	F-test	0.376	-	✓
4	ระดับการศึกษา	F-test	0.916	-	✓
5	อาชีพ	F-test	0.766	-	✓
6	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F-test	0.077	✓	-

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
6. ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามกรอบการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโค 4 ด้าน ของชุมชนการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสามารถนำอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบ การเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยง

โคเนื้อ ของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์) เพื่อสร้างและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊กตำบลแก อำเภอรันบุรีจังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อประเมิน รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ อภิปรายผลได้ ดังนี้ การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ บ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแกอำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ พบว่าจาก ผลการวิจัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนบ้านน้ำโจ๊กมีนโยบายในการพัฒนา อาชีพการเลี้ยงโคตามกรอบวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาอาชีพให้ครอบคลุมกับการพัฒนาอาชีพ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิธีการเลี้ยงโค 2) ด้านอาหารโค 3) ด้านที่อยู่อาศัยโค 4) ด้านการขยายพันธุ์โค โดยจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อ ส่งเสริมให้ประชาชนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะจากการลงมือทำ เพื่อให้ประชาชนมีวิสัยทัศน์ ที่กว้างไกลนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสพการณ์ เพื่อฝึกกระบวนการคิดและทักษะในการเรียนรู้ที่จะลงมือ ผลิตโคที่มีคุณภาพดี จนสามารถส่งออกสู่ตลาดในอนาคตได้ กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมและการพัฒนา อาชีพโดยไม่ได้แค่การลงมือทำภายในชั้นชุมชนเพียงอย่างเดียวและยังเน้นการสร้างโอกาสการลงมือทำ ภายนอกชุมชนเพื่อให้ได้โคที่สวยงามและมีคุณภาพโดยการกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้ประชาชนใน ด้านความรู้ความสามารถในทางวิชาการ ด้านทักษะและความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านเจตคติ ด้านบุคลิกภาพด้านคุณธรรมจริยธรรมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมได้ให้มุมมองแง่คิดและประโยชน์ที่จะ ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมอันจะส่งผลให้ประชาชนมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยให้ ประชาชนได้มีหลักคิดในการพัฒนาอาชีพ ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมรู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักกร สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การปรับบุคลิกภาพ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักบทบาทของการเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี เข้าใจตนเองและผู้อื่น มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักมุ่งพัฒนา ตนเองอยู่ตลอดเวลา มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีจิตสำนึกที่ดี รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นมีความซื่อสัตย์และ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จทวิสิน วิชัยดิษฐ์ และคณะ. (2562)

ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนแนวทางที่ ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม พัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ ซึ่งเน้นคำถามเกี่ยวกับเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และประสพการณ์ในการเลี้ยงโคคำถาม เพื่อวัดคุณภาพที่ถามว่ามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตที่ได้ มาตรฐานวัดกิจกรรมที่ประชาชนได้เคยมีส่วนร่วมในการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพเลี้ยงโค

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัด สุรินทร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ

บ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ อีกทั้งยังเป็นแนวทางแก่ชุมชนในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ บ้านน้ำโจ๊ก ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีเพื่อขยายพันธุ์โคที่มีคุณภาพเหมาะสมกับท้องตลาด
- 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการผสมหัวอาหารโคที่เหมาะสมต่อความต้องการของโคเพื่อให้โคมีสุขภาพดีและอุดมสมบูรณ์
- 2.3 ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลโคแรกเกิด และแต่ละช่วงอายุ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมปศุสัตว์. (2557) ข้อมูลจำนวนเกษตรกรและปศุสัตว์ ในประเทศไทยกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์.
- จุฑารัตน์ เศรษฐกุลและคณะ. (2554) โครงการการวิจัยทดสอบระบบและต้นแบบการจัดการเนื้อโคธรรมชาติสู่ผู้บริโภค. คณะเทคโนโลยีการเกษตร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณัฐภูมิ มณีรัตน์. (2548) ความต้องการส่งเสริมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดปราจีนบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม้ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.
- ธารรงค์ เมฆโหรา และณัฐนรากร จันทิมา. (2552) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการระบบการผลิตและการตลาดโคเนื้อ จังหวัดตาก. ชุดโครงการขยายโอกาสธุรกิจเนื้อโคไทย สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เทียมพบ ก้านเหลือง และคณะ. (2552) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การศึกษาห่วงโซ่อุปทาน (Supplychain) โคเนื้อในจังหวัดชุมพร และประจวบคีรีขันธ์. ชุดโครงการระบบการผลิตและการ อาชีพการเลี้ยงโคพื้นเมือง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธีรชัย ช่อไม้. (2544) การเลี้ยงโคกบินทร์บุรีโดยใช้พื้นที่แปลงหญ้าแบบจำกัด ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ กบินทร์ อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี. ส นักพัฒนาปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมปศุสัตว์,สถานีทดสอบพันธุ์สัตว์ปราจีนบุรี.
- บุญมี โสภัก, พิชัย เชิงหอม, สมบัติ ศิลาชัย, ประมวล เขียวอ่อน, ทองจันทร์ พันนา และสุนันท์ นามวิชัย. (2548). "รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ฉบับสมบูรณ์" โครงการวิจัย รูปแบบการเลี้ยง โคเนื้อ.